

~ 1 ~

Усе почалося того дня, коли відомий лікар, зна-ний учений, про якого неодноразово йшлося в засобах масової інформації, заявив із поси-ланням на докази, що будь-яка смерть людини до досягнення нею 120 років передчасна.

Був осінній ранок, на вітряних алеях місь-ких парків гинули мільйони листочків, що, злетів-ши з дерев, кілька митей беспорядно кружляли, перш ніж упасти на землю, під ноги людям, які так необачно на них наступали.

Ця інформація, наче донна хвиля, поши-рилась серед населення. Спершу вона поро-дила велику надію: кожен розмріявся про можливість насолоджуватись аж настільки подовженим життям. Життя породжує життя, воно невідпорне, і в кожній людині завжди чаїться більш чи менш усвідомлене бажання безсмертя.

Але досить скоро всі збагнули очевидне: навіть якщо гени дають нам потенційно більшу

тривалість життя, то злигодні й хвороби в цьому відмовляють, а констатована реальна тривалість життя в країні не перевищує 80 років; вона трохи більша в жінок і менша в чоловіків.

Як наслідок залишився гіркий осад безсилля й глибоке відчуття несправедливості: кожен питав себе, чому це його позбавляють до сорока додаткових років життя... Поступово таку тривалість життя почали сприймати як право чи даність.

За це питання взявся уряд. Президент виступив по телебаченню й заявив, що він уприпул візьметься за цю проблему. Того ж дня він створив Раду оборони, до якої ввійшли президент, прем'єр-міністр, міністр охорони здоров'я, міністр оборони, міністр внутрішніх справ, а також діячі великих громадських установ у галузі здоров'я. Рада оборони мала скликатися у разі потреби, щотижня обов'язково, з метою вивчення кон'юнктури та ухвалення рішень і заходів у протистоянні такій нестерпній ситуації.

Досить швидко журналісти спробували дізнатись, про що йдеться на тих зборах, до чого їх призвичаїли після щотижневих засідань Кабінету міністрів: кожен з них мав свою людину

при тому чи сьому міністрові, яка, *off record*¹, щоразу залюбки ділилася інформацією, сподіваючись на те, що колись-таки журналіст їй віддячить.

Та наразі журналістам, що скупчилися коло воріт палацу, нічого не перепало: члени Ради виходили один за одним із серйозним виразом, не повертаючи голови, наче всі як один вступились у якусь точку вдалині; ніхто не зронив ані слова, всім наче заціпило. Нечувано. Жодної можливості почути бодай якесь звірвання чи отримати якусь округлину інформації. Анічирк. Чому? Бо це було засідання Ради оборони, і віднині, як вирішив президент, кожен член має дотримуватись виняткової таємничості. Найменший витік інформації коштуватиме сімох років ув'язнення.

Один із журналістів запитав себе, навіщо створювати Раду оборони з такого приводу. Відповідь він знайшов у телевізійній промові керівника держави.

Країна перебуває у стані війни, заявив президент.

Війни зі Смертю.

¹ *Off records* — не для протоколу, неофіційно, між нами (англ.).
(Тут і далі примітки перекладача, якщо не зазначено інше.)

~ 2 ~

Вести війну — не така вже проста справа, тож президент забезпечив собі послуги Американського дорадчого кабінету з бюджетом близько мільйона євро на рік.

Дехто ставив запитання: невже у нашій країні бракує компетентних консультантів, аби набирати іноземців? Дехто зауважив, що саме цей Кабінет давав президенту поради під час виборчої кампанії, не виставляючи рахунку. То хіба це не спосіб урегулювати свій борг грошима платників податків?

Але я відмовлявся дослухатись до тих погосків. Ніхто не міг заборонити злим язикам пащекувати, а відмовитись їх слухати — цілком можливо. Пригадую перше повідомлення президента, яке я прослухав у записі. Мені, молодому інженеру, щовечора доводилося повертатись досить пізно, тож я із задоволенням падав на свою ультрам'яку канапу з вечерею на таці й дивився телевизор на своєму гігантському

екрані. Я забував про все, пірнаючи в безперервні кадри каналу новин, який розповідав про все, що трапилось у світі впродовж дня.

Президент повідомив, що перший бій спрямують на найнесправедливішу зі смертей: ту, що без попередження наздоганяє людину в автокатастрофах. І все це через те, що ви на якусь долю секунди втратили пильність, припустилися дрібної помилки або, ще гірше — відчули на собі помилки інших. Щороку понад три тисячі загиблих і сімдесят тисяч поранених. Це національна катастрофа, яка заторкувала всі країни: сотні тисяч загиблих у світі й мільйони поранених. Нищення людей планетного масштабу. Треба було діяти. Невідкладно.

Випуски новин зарясніли жаскими репортажами. Показували пожежників, які зрізали метал перевернутих і деформованих від удару машин, щоб дістати агонізуючих поранених. Дивились на лікарів невідкладної допомоги, які квапилися, намагаючись повернути до життя осіб без ознак руху із синцями на обличчях. Слухали жертв автотрощ, що розповідали про пережиті жахіття, як їхні тіла було покалічено, інколи — знищено. Люди розповідали, якого страху набралися в автотрощі, в якій дивом вижили. Кожен день приносив нову хвилю репортажів та свідчень.

У засобах масової інформації почали щодня публікувати кількість загиблих напередодні, кількість поранених, які потрапили до лікарні, та кількість тих, хто помер у реанімації. Щойно ввімкнеш радіо чи телевізор або розгорнеш газету, як одразу тебе оглушує ця брутальна, безжалісна, невмолима інформація. Без упину.

Кожне повідомлення викликало в мене відчуття, що смерть дедалі ближче до мене, що вона на мене чатує, вистежує, загрожує моєму тілу.

Я почав інакше сприймати своє авто. І хоча я любив його за обриси й комфорт і завжди розглядав як інструмент свободи, тепер навчився не довіряти, залишатись насторожі, постійно тримаючи в голові думку, що воно може призвести до загибелі. І почав його боятися. Якось уранці, спускаючись у підземний паркінг свого будинку, де панували затхлість і тривожна тиша, я помітив свій «Пежо», який зачаївся у сутіні, схожий на ворога в засідці. Легкий відблиск на емблемі бренду: рикаючий лев, як здавалося, був готовий до стрибка. BMW мого сусіда, що стояв поруч, з радіатором у вигляді акулячої пащеки був готовий мене проковтнути. Трохи далі логотип «Ягуара» не зводив з мене свого пронизливого погляду, розкривши пащу зі страхітливими

загрозливими іклами. Досі я ніяк не усвідомлював того, що нині просто різало очі своєю очевидністю: ДНК автівки несло в собі смерть.

Того дня я залишив автомобіль у гаражі, віддавши перевагу метро. Йдучи тротуаром до станції, спостерігав за рухом транспорту. Більшість водіїв розмовляли за кермом, дехто тримав у руках мобілку. Одного повороту керма, незначного відхилення було досить, щоб мене збити. Моє життя було в їхніх руках. Я інстинктивно відступив, щоб бути подалі від шосе.

Моє підприємство розміщене на околиці, настільки далеко від станції метро чи автобусної зупинки, що дорога на роботу зайняла майже дві години. Наступного дня мені таки довелося знову сісти за кермо.

Минали дні, за ними тижні; численні репортажі, інтерв'ю, свідчення, статистичні дані спричинили в мене фобію до автівки. За кермом я був постійно напружений, у стані стресу, насторожі.

Я регулярно обмінювався імейлами й телефонними дзвінками з другом Крістосом Анастопулосом, греком, з яким познайомився ще в студентські роки. Він якраз починав свої заняття з філософії. Подумати лишень: грек приїхав вивчати філософію за кордон! Слід зазначити,